

“အယူခံဝင်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းအကြောင်းသိကောင်းစရာများ”

နိဒါန်း

၁။ ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာနအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အလိုငှာ နိုင်ငံတော်၏ဝင်ငွေကို တိုးတက်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိသည့် အခွန်ကောက်ခံခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

၂။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်သော အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်လာစေရန်အတွက် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစတင်၍ အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လာသည်မှာ ယနေ့အထိပင်ဖြစ်၍ အောင်မြင်လျက်ရှိပါသည်။

စာစောင်၏ရည်ရွယ်ချက်

၃။ ဤစာစောင်၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အခွန်ထမ်းများ၏ အခွင့်အရေးဖြစ်သော “အယူခံဝင်ခွင့်ရှိခြင်း” နှင့် “ပြင်ဆင်မှုဝင်ရောက်ခွင့်ရှိခြင်း” ဟူသောအချက်နှင့်အညီ အခွန်ထမ်းအားလုံး တူညီသော အခွင့်အရေးရရှိ စေရန် အယူခံဝင်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်မှုဝင်လိုသည့်အခါ ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်အား သိရှိစေလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၄။ ယခင်ကဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အခွန်ရုံးမှစည်းကြပ်သည့်စနစ်မှ အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင် စည်းကြပ် သည့်စနစ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့ရာတွင် အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင်စည်းကြပ်သည့်စနစ်တွင် အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ရရှိသောဝင်ငွေအပေါ် ကိုယ်တိုင်တွက်ချက်စည်းကြပ်ရသည့်အတွက် အယူခံဝင်ခွင့်မရှိသော်လည်း အခွန်စာရင်းစစ်အဖွဲ့မှ စစ်ဆေးပြီးနောက် ပေါ်ပေါက်သည့် အချက်အလက်များ (စာရင်းစစ်ဆေးချက် အစီရင်ခံစာ)နှင့် ဒဏ်တပ်ရိုက်မှုအပေါ် အယူခံဝင် နိုင်ခြင်းနှင့် အခွန်ရုံးမှစည်းကြပ်သည့်စနစ်တွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အခွန်ထမ်းများအတွက် အယူခံဝင်ခြင်းအကြောင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းအကြောင်း သိရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

အယူခံအခွင့်အရေးနှင့် ပြင်ဆင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုသည်မှာ

၅။ အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက ချမှတ်သည့် မည်သည့်အမိန့်ကို မဆို မကျေနပ်ပါက အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်ရှိခြင်းနှင့် အယူခံကာလကျော်လွန်သွားပါက ပြင်ဆင်မှုလျှောက်ထား ခွင့်ရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

အယူခံလွှာတင်သွင်းရမည့်ကာလနှင့် အယူခံဝင်နိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်း

၆။ (က) အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးမှစည်းကြပ်သည့် အထူးကုန် စည်ခွန် သည် ကျပ် ၁၀ သိန်း ထက်ကျော်လွန်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် သို့မဟုတ် ဝင်ငွေခွန် သည် ကျပ်သုံးသောင်းထက် ကျော်လွန်ခြင်းဖြစ်၍ ကျေနပ်မှုမရှိပါက အခွန်ထမ်းကြီးများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး/

ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ အဆိုပါမကျေနပ်သည့်အမိန့်ကို ရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အယူခံလွှာပုံစံဖြင့် တင်သွင်း၍ အယူခံဝင် နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့အယူခံဝင်ရာတွင် အယူခံလွှာနှင့်အတူ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၏ မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

(ခ) အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူးမှ စည်းကြပ်သည့် အထူး ကုန်စည်ခွန်သည် ကျပ်သိန်း ၁၀၀ ထက်ကျော်လွန်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် သို့မဟုတ် ဝင်ငွေခွန်သည် ကျပ် တစ်သိန်း ထက်ကျော်လွန်ခြင်းဖြစ်၍ ကျေနပ်မှုမရှိပါက အဆိုပါ မကျေနပ်သည့်အမိန့်ကို ရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၆၀)အတွင်း အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့ထံသို့ သတ်မှတ်ထားသည့် အယူခံလွှာပုံစံဖြင့် တင်သွင်း၍ အယူခံဝင်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့အယူခံဝင် ရာတွင် အယူခံလွှာနှင့်အတူ အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲ တင်ပြရမည်။

(ဂ) အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှ ဥပဒေရေးရာပြဿနာ တစ်စုံတစ်ရာပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါက အမိန့်ရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၆၀)အတွင်း ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ သတ်မှတ်ထားသည့် အယူခံလွှာပုံစံဖြင့် တင်သွင်း၍ အယူခံဝင်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ အယူခံ ဝင်ရာတွင် အယူခံလွှာနှင့်အတူ အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့က မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ် ရေးထိုးထားသော အမိန့်မိတ္တူကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

(ဃ) သို့သော် အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် အောက်ပါအချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ပြီးမှသာ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိပါသည်-

(၁) အထူးကုန်စည်ခွန်အခွန်ထမ်းဖြစ်ပါက-

(ကက) အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်း ဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံ ထပ်မံပေးဆောင်ရမည့် အခွန်၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ပေးသွင်းပြီးမှ အယူခံဝင်ခွင့်ရှိခြင်း၊

(၂) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နှင့် ဝင်ငွေခွန်အခွန်ထမ်းဖြစ်ပါက-

(ကက) ပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို အကျေပေးဆောင်ခြင်း၊

(ခ ခ) အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ် အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်း ဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံလျှောက်ထား၍ ယင်းက ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(င) အယူခံအမှုကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အယူခံသူအား ပြောရေးဆိုခွင့်ပေးပြီး နောက် သင့်လျော်သောအမိန့်ကို ချမှတ်သွားမည့်အပြင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် သို့မဟုတ် အခွန်အယူခံခုံအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု နယ်မြေအခွန်ဦးစီး ဌာနမှူးတို့သည်အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်-

(၁) လိုအပ်သည့်အမှုတွဲ သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာမှ တောင်းယူ နိုင်ခွင့်၊

(၂) မည်သူ့ကိုမဆို စစ်ဆေးမေးမြန်းနိုင်ခွင့်၊

(၃) လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်းယူနိုင်ခွင့်၊

(စ) အယူခံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အယူခံဝင်သူအား ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နေဖြင့်ဖြစ်စေ ရှင်းလင်းတင်ပြခွင့်ပေးမည်ဖြစ်ပြီး အယူခံဝင်သူကစာဖြင့် လျှောက်လဲ တင်ပြလာပါကလည်း ခွင့်ပြုမည်ဖြစ်သည်။

(ဆ) အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့်ရက်များအတွင်း အယူခံလွှာ မတင်သွင်းပါက ထိုသို့မတင်သွင်းခြင်းအတွက် လုံလောက်သော အကြောင်းပြချက် ရှိပါက တင်သွင်းသည့် အယူခံလွှာကို လက်ခံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

၇။ အကယ်၍အခွန်ထမ်းမှ အခွန်အပြေအကျေပေးဆောင်ခြင်းမရှိဘဲ အယူခံဝင်ခွင့် လျှောက်ထားလို ပါက အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံး ဌာနမှူး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန် ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု နယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူးထံလျှောက်ထား၍ ယင်းမှဆုံးဖြတ် သည့်အတိုင်း အခွန်ထမ်းအား အောက်ပါ အတိုင်း စိစစ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်-

(က) အခွန်အပြေအကျေပေးဆောင်နိုင်သူ ဟုတ်/ မဟုတ် စစ်ဆေးခြင်း၊

(ခ) ပေးဆောင်နိုင်သူဖြစ်ပါက အပြေအကျေပေးဆောင်ပြီးမှသာ အယူခံဝင်ခွင့်ပြုခြင်း၊

(ဂ) ပေးဆောင်နိုင်သူမဟုတ်ပါကအခွန်ငွေတစ်ချို့တစ်ဝက်ကို ပေးဆောင်ခွင့် ပြုပြီးကျန် အခွန်ငွေအတွက် လုံလောက်သည့် အာမခံပစ္စည်းထားရှိပြီးမှသာ အယူခံဝင် ခွင့်ပြုခြင်း၊

အယူခံဝင်ရောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် တွက်ချက်ခြင်း

၈။ မိမိတို့အခွန်ရုံးအနေဖြင့်လည်း အယူခံဝင်ရောက်ရမည့်အချိန်ကာလတွင် အောက်ပါအချိန်ကာလ များကို နုတ်ပယ်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်-

- (က) အယူခံဝင်လိုသည့်အမိန့် မိတ္တူကူးရန် လိုအပ်သည့်ကာလ၊
- (ခ) အခွန်အကျေမပေးသွင်းဘဲ အယူခံခွင့်တောင်းခံရယူသည့်ကာလ၊

ပြင်ဆင်မှုဝင်ရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၉။ ပြင်ဆင်မှုဝင်ရောက်ခြင်းဆိုသည်မှာ အခွန်ထမ်းအနေဖြင့် အယူခံဝင်ရောက်ပြီး သတ်မှတ်ကာလ ကျော်လွန်သွားပါက ပြင်ဆင်မှုအဖွဲ့ထံသို့ လျှောက်ထားခွင့်ရှိခြင်းကို ဆိုသည်။ ပြင်ဆင်မှုအဖွဲ့ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်လွှဲအပ်သောအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး မြို့နယ် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးကချမှတ်သည့် အမိန့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် ပြင်ဆင်မှုဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည့်အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်-

- (က) အခွန်ထမ်းမှ မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၏ အမိန့်ကိုမကျေနပ်၍ ပြင်ဆင်မှုလျှောက်ထား သည့်ကိစ္စ၊
- (ခ) ပြင်ဆင်မှုအဖွဲ့က မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၏ ဆောင်ရွက်ချက်သည်မှန်ကန်ခြင်းမရှိဟု ယူဆသည့် ကိစ္စ၊

၁၀။ ပြင်ဆင်မှုအဖွဲ့အနေဖြင့် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးက အမိန့်ချမှတ်သည့်နေ့မှစ၍ သုံးနှစ်အတွင်း အခွန်ထမ်း၏ လျှောက်ထားချက်အရဖြစ်စေ၊ မိမိသဘောအရဖြစ်စေ အဆိုပါအမိန့်ကိုပြင်ဆင်ရန် အမှုတွဲ များအား တောင်းခံသွားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ယင်းအမှုတွဲများရရှိသည့်အခါ လိုအပ်သည့် စုံစမ်းမှုများကို ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။

၁၁။ သို့ရာတွင် အောက်ပါအမိန့်များချမှတ်ရာ၌ အခွန်ထမ်းအား ပြောရေးဆိုခွင့်ပေးမည်-

- (က) အခွန်ထမ်းပေးဆောင်ရမည့်အခွန်ကို တိုးသောအမိန့်၊
- (ခ) အခွန်ထမ်းအား ပေးရမည့်ပြန်အမ်းငွေကို လျော့သောအမိန့်၊
- (ဂ) အခွန်ထမ်းအပေါ် စည်းကြပ်မှုကို ပယ်ဖျက်သောအမိန့်၊

၁၂။ အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် ပြင်ဆင်မှုဝင်ရောက်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များတွင် ပြင်ဆင်မှု ဝင်ရောက်ခွင့်မရှိပါ-

- (က) အယူခံဝင်ရောက်နိုင်သည့်ကိစ္စ၌ အယူခံဝင်နိုင်သည့် အချိန်ကာလ မကုန်ဆုံးသေးခြင်း သို့မဟုတ် အယူခံဝင်ထားဆဲဖြစ်ခြင်း၊
- (ခ) အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါအပိုဒ် ၆။ (ဃ) (၁)၊ (၂) အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း၊

အယူခံဝင်ခြင်းအတွက် ကန့်သတ်ချက်များ

၁၃။ အထူးကုန်စည်ခွန်အခွန်ထမ်းများအတွက် အခွန်သည် ကျပ် ၁၀ သိန်းထက်မပိုလျှင်မြို့နယ်အခွန် ဦးစီးဌာနမှူး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းကောင်း၊ ကျပ်သိန်း ၁၀၀ ထက်မပိုလျှင် အခွန်ထမ်းကြီးများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး

သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းကောင်း၊ အခွန်သည် ကျပ်သိန်း ၁၀၀ အထက်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေရေးရာပြဿနာ မပေါ်ပေါက်လျှင် အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းကောင်း အပြီးအပြတ်ဖြစ်သည်။

၁၄။ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် သို့မဟုတ် ဝင်ငွေခွန် အခွန်ထမ်းများအတွက် အခွန်သည် ကျပ်သုံးသောင်း ထက်မပိုလျှင် မြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းကောင်း၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုလျှင် အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးဌာနမှူး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံး ဌာနမှူး သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူး သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအခွန် ဦးစီးဌာနမှူး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းကောင်း၊ အခွန်သည်ကျပ်တစ်သိန်း အထက်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေရေးရာ ပြဿနာ မပေါ်ပေါက်လျှင် အခွန်အယူခံခံအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်းကောင်း အပြီးအပြတ်ဖြစ်သည်။

၁၅။ အသေးစိတ်သိရှိလိုပါက သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးရုံးများ၊ အခွန်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု ရုံး(ရန်ကုန်) ဖုန်းနံပါတ် (၀၁-၃၇၈၃၇၀၊ ၀၁-၃၇၈၃၇၂) နှင့် အခွန်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရုံး(မန္တလေး) ဖုန်းနံပါတ် (၀၁-၃၀၁၉၂) သို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လူကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ ဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပြီး မကြာ ခဏမေးမြန်းလေ့ ရှိသည့် မေးခွန်းများ(FAQs)ဖြင့် ဖြေကြားချက်များကို ဆက်လက်အသိပေးသွားမည်ဖြစ်ပါ သည်။

ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန